

Information om kvalster och allergi

Husdammkvalster (*Dermatophagoides farinae* och *D. pteronyssinus*)

Husdammkvalster livnär sig på hudceller från människor och djur samt på jäst- och mögelsvampar. *D. farinae* och *D. pteronyssinus* har olika antigener men de korsreagerar i hög grad. Döda kvalster och deras exkrementer är lika allergiframkallande som levande kvalster. Hundar och människor reagerar vanligen på olika allergener hos dessa kvalster.

Förekomst:

Dammkvalster gillar hög luftfuktighet och temperatur (17–24°C.) Kvalstren trivs bäst i madrasser, stoppade möbler och mattor. De tycker inte om solljus.

Förrådsqualster (*Tyrophagus putrescentiae*, *Acarus siro* och *Lepidoglyphus destructor*.)

Tyrophagus förefaller vara en viktig allergen för både människor och djur. Molekylär kloning har visat att allergener från *Lepidoglyphus* och *Tyrophagus* till 40% har identiska allergener med *Dermatophagoides* (husdammkvalstren), vilket betyder att dessa arter ofta korsreagerar. Hos människa har man kunnat koppla samtliga förrådsqualster till hösnuva, astma och allergisk dermatit. Flera studier har visat att hundar kan sensitiseras (göras allergiska) mot förrådsqualster.

Korsreaktioner:

Flera korsreaktioner har påvisats mellan husdammkvalster och förrådsqualster vid mätning av IgE (antikroppar) i blodprover.

(Saridomichelakis M. N., Marsella R., Lee K.W. et al. Assessment of cross-reactivity among five species of house dust and storage mites. *Veterinary Dermatology*, 19;2;2008; s.67–73.)

Förekomst:

Dessa kvalster kan finnas i stora mängder i foder, halm och matvaror. De trivs bäst i ett varm (25–30°C) och fuktig (optimalt vid relativ luftfuktighet på 80%) miljö. En sådan miljö ökar också tillväxten av mögelsvampar som utgör föda till dessa kvalster. De livnär sig även på ost, skinka, spannmål och annan mat.

Förrådsqualstren använder insekter som transportmedel. Detta kallas ”phoresy” och denna transportmetod ökar möjligheterna för kvalstren att förorena lagrade matvaror. Kvalster har även hittats i hundars närmiljö (husdamm, sängar).

Tyrophagus = förrådsqualster/ mögelqualster

Acarus siro = förrådsqualster/ mjölkqualster

Lepidoglyphus = hökqualster / foderqualster

Kvalster och allergi

Vid IgE-tester ses ofta höga serum-IgE-värden mot förrådsqualster, ibland som enda positiva allergen men ofta i kombination med höga värden även mot husdammqualster. Detta kan tolkas som att hunden antingen bildar IgE mot båda typerna av kvalster eller också är det en korsreaktion.

Finns förrådsqualster i torrfoder till hund?

Studier från USA och Tyskland har inte påvisat kontamination av torrfoder med förrådsqualster, men de har påvisats i en fabrik för packning av hundfoder i England. I en uppföljande studie har man påvisat låg förekomst av förrådsqualstret *Acarus siro* i 2 av 10 säckar med hundfoder när man har öppnat helt nya säckar. Efter 5 veckors öppen lagring i kennelmiljö kunde man hitta förrådsqualster (speciellt *Tyrophagus*) i 8 av 10 säckar med hundfoder.

Ytterligare en studie (Brazis, Serra, Sellés et al. Evaluation of storage mite contamination of commercial dry dog food. *Veterinary Dermatology* 2008, 19, 209–214) visar att:

2 av 10 helt nya säckar torrfoder av hög kvalitet innehöll *Acarus siro*.

Efter 5 veckors förvaring (säckarna öppna och vid 23°C och ca 71% luftfuktighet) innehöll 9 av 10 säckar förrådsqualster, övervägande *Tyrophagus*.

Slutsats: Förrådsqualster kan reproducera sig i torrfoder. Temperatur och luftfuktighet har stor betydelse.

Kom ihåg: Det brukar finnas många fler kvalster i miljön än i själva foderpåsen/behållaren.

Vad kan man göra för att minska kontakten med husdammkvalster?

Tvätta hundens bädd/filt i varmt vatten (över 70°).

Låt inte hunden ligga i sängen, soffan eller stoppade möbler.

Undvik leksaker av tyg eller tvätta dem ofta i varmt vatten.

Låt hunden vara i rum utan mattor så långt möjligt.

Våttorka golvet ofta där hunden är mest.

Byt filter i dammsugaren regelbundet.

Håll luftfuktigheten som högst på 30–50%.

Använd allergenneutraliserande spray (Allergone) på madrasser, soffor, mjukdjur, bilsäten, mattor och liknande. Har effekt i ca 5 månader.

Vad kan man göra för att minska kontakten med förrådsqualster?

Låt inte hunden vara i rum med hög luftfuktighet (badrum, tvättstuga och källare).

Använd luftavfuktare.

Undvik att ta med hunden till lador, uthus, stallar och platser där mat eller foder lagras.

Satsa på hundfoder av god kvalitet och förvara det i lufttät behållare, svalt och torrt.

Eventuellt kan torrfoder ersättas med våtfoder under en period.

Rengör regelbundet behållaren och platsen där hundfodret förvaras med klorin.

Babette Baddaky Taugbøl

Veterinär dermatolog

Nextmune Skandinavia AB

November 2021